

De Haarstbloumen ouderwets in bloei

EINDREDAKTIE
JOHAN POPPEN

PEKELA - „Eén gulden voor twee koppen koffie”. Goedkoper kan een centrum zijn diensten toch niet aanbieden, als men ervan uitgaat, dat een warm onthaal reeds het halve welkom is. De vlotte bediening van de vrijwilligers is daarbij inbegrepen, plus een ferme plak koek. Dát mag nog eens feestavond heten en „De Kiepe” vormt in dat opzicht in de rij van dorpshuizen vast geen uitzondering. Al zal daar het dienstbetoon ook wel lijden onder de van hogerhand voorgeschreven bezuiniging. Aan de vrijwillige hulpkrachten zal het in ieder geval niet liggen, als je daar iets van merken zou.

Op een levensgrote merklap aan de zijwand staat aangegeven, hoeveel facetten hun werkzaamheid daar wel heeft. „Het ABC van de Kiepe”: met bijna voor elke letter een plaatselijk begrip of een algemene vanzelfsprekendheid. De „E” van eenheid of eendracht doet het immers overal goed, waar ze die in een dorp nog kunnen opbrengen. De 5 mei-versieringen buiten zijn er een ander voorbeeld van.

Voor de „X” hebben de maaksters van het teken aan de wand niks kunnen vinden. Vraagtekens slechts. Maar ach-

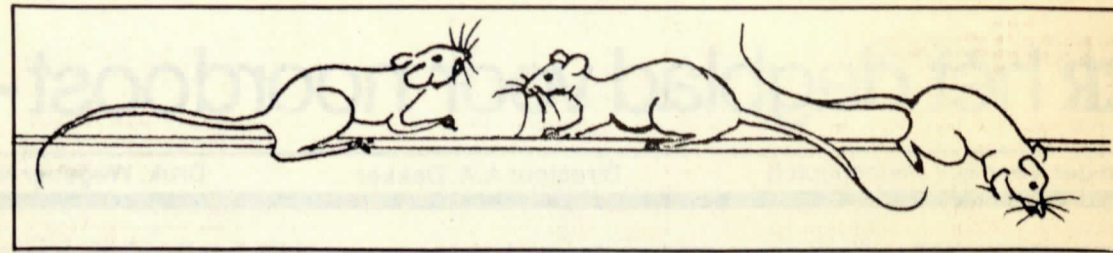
ter de „H” staat „Haarstbloumen” en daarnaast weer „toneel”, als een soort uitroepeteken. Voor de leden van de groep van die naam is het dat ook: een uitroepeteken. Een creatieve vulling van hun vrije tijd als oudere in een club, die genoemd werd naar het eerste stuk, dat ten tonele werd gevoerd.

Hoe lang geleden? „Veureg jaar was t twaalfeneenhaalf jaar”, aldus de prompte informatie van één der leden. Je hebt van die mensen, die alles menen te moeten vieren. En terecht. Daarom is de wekelijkse repetitie op dinsdagmorgen vast ook een evenement, dat ze niet willen missen. En het spelen natuurlijk thuis en elders, in totaal zo'n tien keer, meest op

woensdagmiddagen voor leeftijdgenoten, in bejaarden- en dienstencentra dus.

OUDE WAARHEDEN

Het onthouden van de teksten lijkt mij het grootste probleem. Dat valt mee, al is het heiligdom van souffleuse Jannie Norder niet over het hoofd te zien. Er hebben wel eens drie stukken tegelijk op het repertoire gestaan: een eenakter, het oude en het nieuwe „grote” blijspel. Dit keer kan alle concentratie gericht worden op „Widde moezen”, van mevr. C. Hoekstra - Kloosterhuis. Niet bepaald van recente datum, al kan grimeur Jans Molter zich een uitvoering herinneren,

... witte muizen drijven een hoesholster in Oaries' armen ...

waarbij de schrijfster zelf haar geesteskind aanschouwde...

De koffie van kruidenier Oaries is er nog ouderwets goedkoop in; het milieu was zo onbedorven, dat kwoajongse jampotten vol stiekolsteertjes konden vangen en je had nog juffers oet Stad, die met korsetten en b.h.'s langs de dorpsdeuren gingen. Al was er toen ook, volgens de bewuste dame uit Nieuwstad, „gain zolt meer in de zoenbrij mit te verdainen”.

De tekst is zeker niet bewustgrappig of opgelegd kluchtig, maar „bekt” heel aardig. Bovendien worden er waarheden in verkondigd, die ook vandaag de dag nog best geldig zijn. U kent ze toch ook: bejaarde burenen, net als Job Stoffel (D. Haneman) in „Widde moezen”, die van louter eenzaamheid zich dagenlang geen warm eten maken? En wat te denken van het gezegde: „Manlu heuren noóit wat je zeggen. As je drij keer wat zeggen, vergeten ze t nog”. De „herkenning” in de zaal is in elk geval groot.

Grote vrolijkheid ontstaat ook, als onder een roodblonde pruik, die zijn gezicht onherkenbaar rond maakt, de heer A. van Weerden wordt ontdekt. Hij krijgt van Molter in de tweede pauze ook nog eens de lippen extra rood aangezet. Kissproof voor de slotscène, want daarin moet hij samen met het levendige nichtje Atie

(mevr. E. Hulshof-Lindeman) het goede voorbeeld geven aan oom Oaries (Marinus Grave) en diens hoesholster Kloazien (mevr. A. Scholtens-Minkes), die elkaar eindelijk in de armen sluiten, zonder dat witte muizen haar daartoe dit keer (opzettelijk) aanleiding geven.

„As ie nait goud schrieven, kom ik bie joe”, dreigt ze schertsend, in de pauze in „burger” even kordaat als in haar rol. Voor mij springt ongevrraagd regisseuse Nannie Spelde in de bres, die Kloazien looft voor een welkom stukje improvisatie. Ze moest volgens de tekst de koffie halen, die echter al in potvorm op toneel stond en laste toen maar een extra loopje in „voor de suiker en de melk”.

Je moet maar logisch kunnen blijven denken op het toneel. Daarom vindt Nannie het ook wenselijk, dat het inschenken van lafenis voortaan mèt de vereiste attributen wordt gerepeteerd. Dat duurt altijd langer dan gedacht en dan vallen er soms vreemde stiltes...

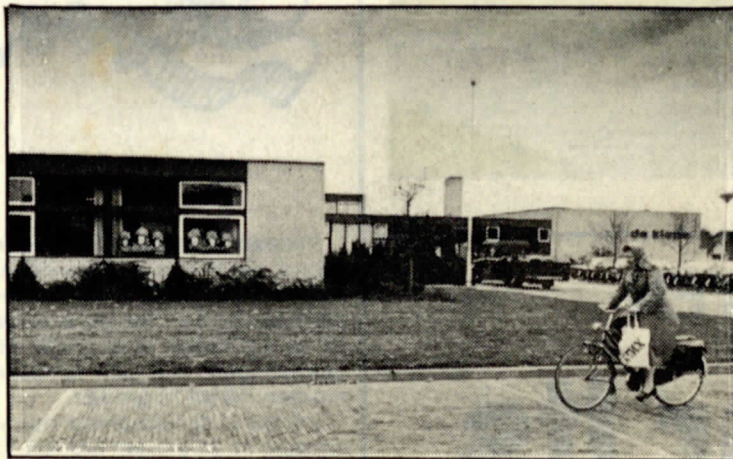
Merkwaardig is in dit verband ook de opmerking „Ik heur hom aankomen”, terwijl daar, ook met alle microfoons voluit open op het toneel, nog geen sprake van kan zijn. Eerder het toneel betreden, als het even kan reeds tijdens de voorgaande zin, is het aangewezen recept. Het klinkt eveneens onnatuurlijk, als Oaries zegt: „Het binnen eh...”, kennelijk in

die zin onderbroken door iemand, die echter pas enkele tellen later de kamer betreedt. Recept: zie boven.

Op het lijf geschreven lijkt de rol van de „juffer oet Stad” de vertolkster ervan, door Molter voorzien van een zwarte pruik, waar een eigen grijze lok koket onderuit kijkt. Ik kan mij voorstellen, dat bij de rolverdeling wordt gezegd: „Da's net een rol veur Elske”. Mevr. Kruisman-Norder „stittjet”, natuurgetrouw met hoofd, handen, heupen bewegend, tussen de toneel-mannen, die een hoesholster annex echtgenote begeren, door. Ook Mans (A. Grave) waagt er een oogje aan, maar dat wordt diens vrouw Oogie (een krasse 81-jarige mevr. E. Steen-Hulsebos) toch te gortig. Josefien de Bie dus retour naar haar „volkslogement” op Nieuwstad.

Bij de verloting zal Elske een fraai tafelkleed (produkt van de „H” van handvaardigheid van werkenden in „De Kiepe”) winnen, dat ze met de trots van Josefien een tafeltje verder laat bewonderen. Móói is dat. Amateur-toneelspelers weer in gewone doen zien bewegen en dan vaststellen, hoe ze ook in het dagelijks leven een rol spelen, die hen eigen is.

In oktober gaat het met „De Haarstbloumen” verder op het toneel. Zolang je op die leeftijd nog zó bezig kunt zijn, zou ik zeggen: „Zet 'm op. Widde moezen!”

De Kiepe: ... een ABC van activiteiten ...